

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS nr 1351/2008/EÜ,

16. detsember 2008,

millega kehtestatakse mitmeaastane ühenduse programm Interneti ja teisi kommunikatsioonitehnoloogiaid kasutavate laste kaitseks

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 153,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust, ⁽¹⁾

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras, ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Interneti ja teiste kommunikatsioonitehnoloogiate, näiteks mobiiltelefonide kasutamise kasv on Euroopa Liidus jätkuvalt märkimisväärne ning see pakub kõikidele kodanikele muu hulgas suurepäraseid osalus-, suhtlemis- ja loomevõimalusi. Siiski varitsevad lapsed jätkuvalt ohud ja esineb tehnoloogia kuritarvitamist ning muutuvate tehnoloogiate ja sotsiaalse käitumise tulemusena tekivad uued ohud ja väärkohtlemise viisid. ELi tasandil tuleks võtta meetmeid, et kaitsta laste kehalist, vaimset ja moraalsel puutumatust, mida võib rikkuda nende ligipääs ebasobiva sisuga materjalile. Selleks et edendada Interneti ja teiste kommunikatsioonitehnoloogiate pakutavate võimaluste ja hüvede kasutamist, on tarvis ka uusi meetmeid nende kasutamise turvalisuse suurendamiseks.

- (2) Lissaboni strateegiat edasi arendava komisjoni teatise „i2010 – Euroopa infoühiskond majanduskasvu ja tööhõive eest” (KOM(2005) 0229) eesmärk on ühtlustada komisjoni infoühiskonna- ja meediapoliitikat, et suurendada info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate panust liikmesriikide majandusse. Üheks eesmärgiks on taskukohast ja turvalist lairibasidet, suuremahulist ja mitmekesist info- ning digitaalteenuseid pakkuva Euroopa ühtse teabe-ruumi loomine.

- (3) Infoühiskonna digitaalsisuga seotud probleeme käsitlev ühenduse õigusraamistik sisaldab alaealiste kaitset, ⁽³⁾ eraelu kaitset ⁽⁴⁾ ja vahendusteenuste osutajate vastutust ⁽⁵⁾ käsitlevaid sätteid. Nõukogu 22. detsembri 2003. aasta raamotsuses 2004/68/JSK (laste seksuaalse ekspluateerimise ja lapsporno vastu võitlemise kohta) ⁽⁶⁾ on liikmesriikidele sätestatud miinimumnõuded kuritegude ja asjakohaste karistuste kindlaksmääramisel. Nõukogu 24. septembri 1998. aasta soovitusel 98/560/EÜ (Euroopa audiovisuaal- ja teabeteenuste sektori konkurentsivõime suurendamise kohta riiklike raamistike edendamise teel, mille eesmärk on saavutada võrreldav ja tõhus alaealiste ja inimväärikuse kaitse) ⁽⁷⁾ toetus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta soovitusel 2006/952/EÜ (alaealiste ja inimväärikuse kaitse ning vastulause esitamise õiguse kohta seoses Euroopa audiovisuaalsete ja online-teabe teenuste sektori konkurentsivõimega) ⁽⁸⁾ on sätestatud riikliku iseregulatsiooni arendamise suunised ning laiendatud soovitusel ulatust, nii et see hõlmab meediaoskust, reguleerivate ning enese- ja kaasregulatsiooni organite vahelist koostööd ning kogemuste ja parimate tavade vahetamist ning diskrimineerimise vastu võitlemise meetmeid kõikides meediakanalites.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2007. aasta direktiiv 2007/65/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 89/552/EMÜ telerühmitustegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (ELT L 332, 18.12.2007, lk 27).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ, infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) (EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1).

⁽⁶⁾ ELT L 13, 20.1.2004, lk 44.

⁽⁷⁾ EÜT L 270, 7.10.1998, lk 48.

⁽⁸⁾ ELT L 378, 27.12.2006, lk 72.

⁽¹⁾ ELT C 224, 30.8.2008, lk 61.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 22. oktoobri 2008. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 9. detsembri 2008. aasta otsus.

- (4) Jätkuvalt on vaja võtta meetmeid nii lapsi kahjustada võiva, eriti pornograafilise materjali, kui ka ebaseadusliku infosisu, eriti laste väärkohtlemist kajastavate materjalide suhtes. Samuti on jätkuvalt vaja võtta meetmeid, et ennetada laste langemist sellise kahjuliku ja ebaseadusliku tegevuse ohvriks, mis kahjustab neid füüsiliselt ja vaimset, ning laste ahvatlemist selliseid ennast ja teisi kahjustavaid tegevusi imiteerima. Erilisi jõupingutusi tuleks teha selleks, et leida lahendusi vältimaks täiskasvanu info- ja sidetehnoloogiate kaudu edastatavaid ettepanekuid lapsega kohtumiseks seksuaalse väärkohtlemise või teiste seksuaalkuritegude toime panemise eesmärgil, pöörates samal ajal erilist tähelepanu toetussüsteemile.
- (5) Tuleks ka võtta meetmeid, et vältida laste ohvristamist ähvarduste, ahistamise ja alavääristamise teel Interneti ja/või interaktiivsete digitaaltechnoloogiate, sh mobiiltelefonide kaudu.
- (6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. jaanuari 1999. aasta otsuses nr 276/1999/EÜ (millega võetakse vastu ühenduse mitmeaastane tegevuskava Interneti ja uute sidustehnoloogiate ohutu kasutamise edendamiseks, et eelkõige laste ja alaealiste kaitseks võidelda ebaseadusliku ja kahjuliku infosisu vastu) ⁽¹⁾ (turvalisema Interneti tegevuskava 1998-2004), ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta otsuses nr 854/2005/EÜ (millega kehtestatakse ühenduse mitmeaastane programm Interneti ja uute sidustehnoloogiate turvalisema kasutamise edendamiseks) ⁽²⁾ (programm „Safer Internet plus” 2005–2008), on sätestatud ühendusepoolne rahastamine, mis on edukalt soodustanud eri algatusi ning andnud Euroopa lisaväärtust, nagu on näidanud Euroopa Parlamendile, nõukogule ja Regioonide Komiteele esitatud programmihindangud (KOM(2001) 0690; KOM(2003) 0653; KOM(2006) 0663).
- (7) Lisaks eelmiste programmide hindamise tulemustele on mitmed Eurobaromeetri uuringud ja avalikud arutelud selgelt näidanud vajadust säilitada ebaseadusliku sisuga materjalidest teatamise ning liikmesriikides teadlikkuse suurendamise meetmed.
- (8) Käesoleva otsusega kehtestatud programmi eesmärk peaks muu hulgas olema hariva sisuga materjalide loomine vanematele, hooldajatele, õpetajatele ja haridustöötajatele.
- (9) Tehnoloogia areng, muutused täiskasvanute ja laste Interneti ja teiste kommunikatsioonitehnoloogiate kasutamise harjumustes, ning sotsiaalse käitumise muutumine on kaasa toonud uued lapsi varitsevad ohud. Tõhusate meetmete väljatöötamiseks kasutatavat teadmistebaasi on vaja täiendada, et nimetatud muutusi paremini mõista. Meetmeid ja tegevusi tuleks eri viisil ja üksteist täiendavalt omavahel kombineerida: näiteks meetmete võtmine turvalise ja vastutustundliku Interneti-kasutuse edendamiseks, tugitehnoloogiate edasiarendamine, üldtunnustatud käitumisnorme koondavate tegevusjuhendite tarvis parimate tavade levitamine või tööstusharuga koostöö tegemine nende juhendite kokkulepitud eesmärkide saavutamiseks.
- (10) Programm peaks täiendavalt toetama meetmeid, mis edendaksid positiivse sisu loomist laste jaoks.
- (11) Uutest tehnoloogiatest ja massiteabevahendite uuendustest tingitud muutuva meediamaastiku tõttu on vaja õpetada nii lastele kui ka vanematele, hooldajatele, õpetajatele ja haridustöötajatele online-teabeteenuste turvalist ja tõhusat kasutamist.
- (12) Tuleks teha jõupingutusi, et kaitsta lapsi, töötades välja näiteks tõhusaid vanuse kontrollimise süsteeme ja vaba-tahtlikke sertifitseerimismärgiseid.
- (13) Probleemi ülemaailmset iseloomu arvesse võttes on rahvusvaheline koostöö esmatähtis. Ebaseaduslikke materjale võidakse toota ühes riigis ja hoida teises riigis asuvas serveris, kuid vaadata ja alla laadida võidakse neid kõikjal maailmas. Rahvusvahelist koostööd, mida on soodustanud ühenduse võrgustikud, tuleks tugevdada, et lapsi kolmandaid riike hõlmavate piiriüleste ohtude eest paremini kaitsta. Parimate tavade vahetamine Euroopa organisatsioonide ja mujal maailmas asuvate organisatsioonide vahel võib olla vastastikku kasulik.
- (14) Kõik liikmesriigid on ratifitseerinud 20. novembri 1989. aasta ÜRO lapse õiguste konventsiooni, mille kohaselt peavad allakirjutanud riigid võtma mis tahes siseriiklikke, kahepoolseid ja mitmepoolseid meetmeid, mis on vajalikud igasuguse laste eksploateerimise ärahoidmiseks, ning võtma mis tahes seadusandlikke, administratiivseid ja muid meetmeid, mida on vaja konventsioonis esitatud õiguste tagamiseks, vajaduse korral rahvusvahelise koostöö kaudu.
- (15) Meetmed, mida komisjon on volitatud vastu võtma talle käesoleva otsusega antud rakendusvolituste kohaselt, on põhimõtteliselt korraldusmeetmed, mis on seotud oluliselt eelarvet mõjutava programmi rakendamisega nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsuse 1999/468/EÜ (millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused) ⁽³⁾ artikli 2 punkti a tähenduses. Seega tuleks sellised meetmed vastu võtta nimetatud otsuse artiklis 4 sätestatud korralduskomitee menetluse kohaselt.

⁽¹⁾ EÜT L 33, 6.2.1999, lk 1.⁽²⁾ ELT L 149, 11.6.2005, lk 1.⁽³⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

- (16) Komisjon peaks tagama seonduvate ühenduse algatuste ja programmide vastastikuse täiendavuse ja koostoime.
- (17) Käesolevas otsuses sätestatakse programmi rakendamiseks rahastamispakett, mis on eelarvapädevatele institutsioonidele iga-aastase eelarvemenetluse käigus peamiseks juhi-seks Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe (eelarve-distipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta) ⁽¹⁾ punkti 37 tähenduses.
- (18) Kuna käsitletavate küsimuste riikidevahelist iseloomu arvestades ei suuda liikmesriigid käesoleva otsuse eesmärgi piisavalt saavutada ning meetmete üleeuroopalise ulatuse ja toime tõttu on neid parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev otsus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (19) Käesolevas otsuses austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud põhimõtteid, eriti selle artikli 3 lõiget 1 ning artikleid 7, 8 ja 24,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Programmi eesmärk

1. Käesoleva otsusega kehtestatakse ühenduse programm Interneti ja uute kommunikatsioonitehnoloogiate turvalisema kasutamise edendamiseks, eriti juhul, kui kasutajaks on lapsed, ning võrgukeskkonnas levivate ebaseadusliku sisuga materjalide ja kahjuliku tegevuse vastu võitlemiseks.

Programmi nimetus on „Turvalisema Interneti programm” („programm”).

2. Nähakse ette järgmised tegevussuunised:

- a) üldsuse teadlikkuse tagamine;
- b) võitlus ebaseadusliku sisuga materjalide ja Internetis leviva kahjuliku tegevusega;
- c) turvalisema võrgukeskkonna edendamine;
- d) teadmistebaasi loomine.

⁽¹⁾ ELT C 139, 14.6.2006, lk 1.

Nimetatud tegevussuundades rakendatavad meetmed on sätestatud I lisas.

Programmi rakendatakse vastavalt III lisale.

3. Käesolevas otsuses tähendab mõiste „lapsed” alla 18-aastaseid isikuid, välja arvatud juhul, kui nendele isikutele antakse asjaomase siseriikliku õigusega teatavatel tingimustel täielik teovõime enne seda vanust.

Artikkel 2

Osalemine

1. Programm on osalemiseks avatud juriidilistele isikutele, mis on asutatud:

- a) liikmesriikides;
- b) Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) lepinguosalistes Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) riikides EMP lepingus sätestatud tingimustel;
- c) sellistes ühinevates riikides ja kandidaatriikides, kes saavad abi ühinemiseelse strateegia raames, kooskõlas üldpõhimõtete ja tingimustega, mis on ette nähtud raamlepingus ja assotsiatsiooninõukogu otsustes nende riikide ühenduse programmides osalemise kohta;
- d) Lääne-Balkani riikides ja Euroopa naabruspoliitika partnerriikides kooskõlas korraga, mis kehtestatakse nende riikide ühenduse programmides osalemise üldpõhimõtteid käsitlevate raamlepingute alusel;
- e) ühendusega rahvusvahelise lepingu sõlminud kolmandates riikides, kui asjaomane riik toetab vastavalt nimetatud lepingu tingimustele või selle alusel programmi rahaliselt.

2. Samuti on see osalemiseks avatud lõike 1 punktides b kuni e nimetatud kolmandates riikides asutatud juriidilistele isikutele ja rahvusvahelistele organisatsioonidele III lisas sätestatud tingimustel.

Artikkel 3

Komisjoni pädevus

1. Komisjon vastutab programmi rakendamise eest.

2. Komisjon koostab käesoleva otsuse alusel iga-aastased tööprogrammid.

3. Programmi rakendamisel tagab komisjon tihedas koostöös liikmesriikidega programmi üldise kooskõla muude asjaomaste ühenduse poliitikavaldkondade, programmide ja meetmetega ning täiendab neid.

4. Järgmisi toiminguid teeb komisjon artikli 4 lõikes 2 sätestatud korras:

a) iga-aastaste tööprogrammide vastuvõtmine ja muutmine, sh rahvusvahelise koostöö prioriteetsete valdkondade kindlaksmääramine;

b) hinnangu andmine projektidele, mis esitatakse ühenduse rahastamist käsitlevate ettepanekute esitamiskutsete järgselt, kui ühenduse panus on hinnanguliselt 500 000 EURi või rohkem;

c) programmi hindamise meetmete rakendamine.

5. Komisjon teavitab artiklis 4 nimetatud komiteed programmi rakendamisel tehtud edusammudest. Eelkõige teavitab komisjon nimetatud komiteed viivitamata kõigist tehtud valikutest seoses teemadega, mis jäävad käesoleva artikli lõike 4 reguleerimisalast välja.

Artikkel 4

Komitee

1. Komisjoni abistab komitee.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

Tähtjaks otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõike 3 tähenduses kehtestatakse kolm kuud.

Artikkel 5

Järelevalve ja hindamine

1. Ühenduse toetuse tulemusliku kasutamise kindlustamiseks tagab komisjon, et käesoleva otsuse kohased toimingud tuleb

eelnevalt heaks kiita, nende puhul tuleb kasutada järelevalvet ja neile tuleb anda järelehinna.

2. Komisjon teostab käesoleva programmi alusel rakendatavate projektide järelevalvet.

3. Komisjon hindab projektide teostamise viisi ja mõju, et kindlaks teha, kas esialgsed eesmärgid on saavutatud.

4. Hiljemalt 24. juuni 2011 esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele aruande artikli 1 lõikes 2 osutatud tegevussuuniste rakendamise kohta.

5. Komisjon esitab programmi lõpus lõpliku hindamisaruande.

Artikkel 6

Rahastamissätted

1. Programm hõlmab viieaastast ajavahemikku, mis algab 1. jaanuaril 2009.

2. Programmi rakendamise rahastamispakett ajavahemikul 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2013 on 55 000 000 EURi.

3. Eelarvapädev institutsioon kinnitab ajavahemiku 2009 kuni 2013 iga-aastased assigneeringud finantsraamistiku piires.

4. Kulude suunav jaotus on esitatud II lisas.

Artikkel 7

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub selle Euroopa Liidu Teatajas avaldamise päeval.

Strasbourg, 16. detsember 2008

Euroopa Parlamendi nimel

H.-G. PÖTTERING

president

Nõukogu nimel

B. LE MAIRE

eesistuja

I LISA

MEETMED

Sissejuhatus

Programmi eesmärk on Interneti ja teiste kommunikatsioonitehnoloogiate („sidustehnoloogiad”) turvalisema kasutamise edendamine, kasutajate, eriti laste, vanemate, hooldajate, õpetajate ja haridustöötajate harimine selles osas, ning võrgukeskkonnas levivate ebaseadusliku sisuga materjalide ja kahjuliku tegevuse vastu võitlemine.

Nimetatud eesmärgi saavutamiseks keskendub programm lõppkasutajate, eelkõige laste, vanemate, hooldajate, õpetajate ja haridustöötajate praktilisele abistamisele, soodustades erinevate huvirühmade koostööd.

Programmi üldeesmärk on edendada sidustehnoloogiate turvalisemat kasutamist, eriti kui kasutajaks on lapsed, edendada turvalist võrgukeskkonda, vähendada võrgus levivate ebaseadusliku sisuga materjalide hulka, võidelda võimaliku võrgus toimuva kahjuliku tegevusega (sh laste psühholoogiline manipuleerimine seksuaalse väärkohtlemise eesmärgil ja kontakti otsimine seksuaalse väärkohtlemise eesmärgil, elektrooniline ahistamine ja elektroonilised failid, mis näitavad füüsilist ja/või psühholoogilist ründamist) ning tagada üldsuse teadlikkus võrgus varitsevatest ohtudest ja ettevaatusabinõudest, samuti välja arendada headel tavalisel põhinevaid õppevahendeid.

Ohtudele tervikliku lähenemisviisi tagamiseks juhtudel, kui materjale ja teenuseid võidakse kasutada nii võrgus kui ka väljaspool seda, näiteks videomängude puhul, võib programm hõlmata mõlemat liiki juurdepääsu ja kasutamist.

Programmi rakendatakse nelja üldise tegevussuunise kaudu.

1) Üldsuse teadlikkuse tagamine

Meetmete eesmärk on suurendada üldsuse, eriti laste, vanemate, hooldajate, õpetajate ja haridustöötajate teadlikkust sidustehnoloogiate kasutamise võimalustest ja sellega seotud ohtudest ning võrgukeskkonnas turvalisuse tagamise vahenditest. Nendes käsitletakse samuti võimalusi ja ohte seoses teenustega, mis kasutavad uusi andmeedastusplatvorme, nagu audiovisuaalteenused, mis kasutavad mobiilsidevõrke. Vajaduse korral tuleks teabevahendid teha kättesaadavaks mitmekeelsetes redaktsioonides. Peamised kavandatavad meetmed on järgmised:

1. Üldsuse teadlikkuse suurendamine ja teabe levitamine sidustehnoloogiate turvalisema kasutamise kohta.

Meetmetega suurendatakse koordineeritud viisil üldsuse teadlikkust kogu Euroopa Liidus, edastades positiivse sõnumi info- ja sidetehnoloogia laiema ja intensiivsema kasutamise võimaluste kohta, andes samal ajal piisavalt teavet ohtude ja ohtudega võitlemise meetodite kohta. Meetmeid ergutatakse eesmärgiga võimaldada lastel sidustehnoloogiasid vastutustundlikult kasutada, eriti meediakirjaoskuse või meediahariduse programmide abil. Meetmed toetavad teadlikkust suurendava teabe kulutõhusat edastamist laiale kasutajate ringile, näiteks massimeediaga tehtava koostöö kaudu, kasutaja loodud sisu edastamisega Internetis ja haridussüsteemi kaudu. Meetodid sõnumite edastamiseks ja esitamiseks kohandatakse vastavalt erinevatele sihtrühmadele (erinevad laste vanuserühmad ja nende vanemad, hooldajad, õpetajad ja haridustöötajad).

2. Selliste kontaktpunktide loomine, kust lapsevanemad ja lapsed saavad vastuseid küsimustele, kuidas tagada enda turvalisus võrgus, sealhulgas nõuandeid, kuidas tulla toime seksuaalse väärkohtlemise eesmärgil lapsega kontakti otsimise püüete ja küberkiusamisega.

Meetmete eesmärk on anda kasutajatele võimalus teadlike ja vastutustundlike valikute tegemiseks, milleks antakse neile asjakohast teavet ning nõu ettevaatusabinõude kohta, millelega tagada enda turvalisus võrgus.

3. Tõhusate ja tasuvate teadlikkuse suurendamise meetodite ja vahendite loomise soodustamine.

Meetmete eesmärk on täiustada asjakohaseid teadlikkuse suurendamise meetodeid ja vahendeid, et muuta need pikemas perspektiivis tõhusamaks ja tasuvamaks.

4. Parimate tavade vahetamise ja piiriülese koostöö tagamine ELi tasandil.

Võetakse meetmeid, et tagada tõhus piiriülene koostöö ning parimate tavade, vahendite, meetodite, kogemuste ja teabe vahetamine ELis.

5. Parimate tavade vahetamise ja koostöö tagamine rahvusvahelisel tasandil.

Meetmete eesmärk on edendada koostööd ning parimate tavade, vahendite, meetodite, kogemuste ja teabe vahetamist rahvusvahelisel tasandil, et soodustada ühtseid lähenemisviise ja töömeetodeid ning muuta ülemaailmsed algatused tõhusamaks, tasuvamaks ja ulatuslikumaks.

2) Võitlus ebaseadusliku sisuga materjalide ja Internetis leviva kahjuliku tegevusega

Meetmete eesmärk on vähendada Internetis ringlevate ebaseadusliku sisuga materjalide mahtu ning tõhusalt võidelda võrgus toimuva kahjuliku tegevusega, sealjuures keskendutakse eriti laste seksuaalset väärkohtlemist kajastavatele materjalidele, seksuaalse väärkohtlemise eesmärgil kontakti otsimisele ja küberkiusamisele. Peamised kavandatavad meetmed on järgmised:

1. Üldsuse jaoks selliste kontaktpunktide ja vihjeliinide loomine ning nende tegevuse edendamine, kuhu saab teatada võrgus levivatest ebaseadusliku sisuga materjalidest ja toimuvast kahjulikust tegevusest.

Meetmed tagavad, et need kontaktpunktid on tõhusad ja üldsusele kättesaadavad ning tihedalt seotud teiste siseriiklike asutustega (eeskätt küberkuritegevustaste politseiüksustega); ELi tasandil tuleks teha koostööd, et lahendada piiriüleseid probleeme ja vahetada parimaid tavasid. Samuti annavad need kontaktpunktid avalikkusele vajalikku informatsiooni, kuidas teatada ebaseaduslikest materjalidest ja hinnata online-teabeteenuste sisu, mis võib kahjustada laste kehalist, vaimset või moraalselt puutumatust.

2. Võitlemine kahjuliku tegevuse, eriti küberkiusamise ja seksuaalse väärkohtlemise eesmärgil kontakti otsimisega. Meetmete eesmärk on võidelda olukordadega, kus täiskasvanu püüab lapsega Internetis sõbraks saada, et teda seksuaalselt väärkohelda, ning küberkiusamisega.

Meetmed tegelevad nimetatud tegevustega seotud tehniliste, psühholoogiliste ja sotsioloogiliste probleemidega ning soodustavad sidusrühmade vahelist koostööd ja kooskõlastamist.

3. Ebaseadusliku sisuga materjalide ja kahjuliku tegevusega võitlemiseks ettenähtud tehniliste lahenduste rakendamisele kaasaaitamine ning lõppkasutajate teavitamine sellise tehnoloogia kasutamiseviisidest.

Meetmetega soodustatakse selliste sidusrühmadele käepäraseks, üldiseks ja eelkõige tasuta kasutamiseks mõeldud tõhusate tehniliste vahendite kavandamist, väljatöötamist või rakendamist ja/või edendamist, mis on ette nähtud ebaseadusliku sisuga materjalide ja kahjuliku tegevusega võitlemiseks, ning samuti soodustatakse turvalise, vastutustundliku kasutuse edendamist teenuse osutajate poolt, et kaitsta lapsi ebaseaduslike ja kahjulike tegevuste eest. Sidusrühmi teavitatakse sellise tehnika olemasolust ja selle nõuetekohasest kasutamisest. Muu hulgas võiks kaaluda järgmiste meetmete võtmist:

- a) võtta kasutusele teenuseosutajate kvaliteedimärk, et kasutajad saaksid hõlpsalt tuvastada, kas vastav teenuseosutaja on kohustunud järgima teatavat käitumiskodeksit;
- b) lõppkasutaja poolsete filtrite kasutamine, mis takistaks laste kehalist, vaimset ja moraalselt puutumatust ohustava teabe edastamist sidustehnoloogiate abil;
- c) selliste meetmete toetamine ja propageerimine, mis edendaksid positiivse sisu loomist laste jaoks;
- d) võtta eesmärgiks koostöös internetitööstusega välja töötatud vahendite tõhusust, mis võimaldavad õiguskaitseorganitel jälitada võrgu kurjategijaid.

4. Sidusrühmade koostöö ning teabe, kogemuste ja parimate tavade vahetamise edendamine riigi ja ELi tasandil.

Meetmete eesmärk on parandada võrgus levivate ebaseadusliku sisuga materjalide ja kahjuliku tegevusega kokku puutuvate sidusrühmade tegevuse kooskõlastamist ning soodustada kõnealuste sidusrühmade osalemist ja kaasaamist. Eeskätt soodustavad meetmed rahvusvahelist kogemuste jagamist ja ideede ühiskasutust valitsuste, õiguskaitseorganite, vihjeliinide, pangandus-/finants-/krediitkaardiasutuste, väärkoheldud laste nõustamiskeskuste ja lastekaitseorganisatsioonide ning internetitööstuse vahel.

5. Koostöö ning teabe ja kogemuste vahetamise edendamine rahvusvahelisel tasandil.

Meetmete eesmärk on koostöö parandamine kolmandate riikidega, võrgus levivate ebaseadusliku sisuga materjalide ja kahjuliku tegevusega võitlemise ühtlustamine rahvusvahelisel tasandil, laste väärkohtlemisega seotud materjalide andmebaaside sidemete koordineerimine liikmesriikide vahel ning ühtsete lähenemisviiside ja töömeetodite väljatöötamise toetamine. Meetmete eesmärk on eeskätt tiheda koostöö loomine riiklike ametiasutuste, politsei ja kontaktpunktide vahel. Võetakse meetmeid, et luua laste väärkohtlemise kohta teavet koguv ühine ELi andmebaas ja tagada selle andmebaasi seotus Euroopa Politseiametiga.

6. Domeeninimeregistrite kaasamine koostöösse, juhul kui seda juba ei ole tehtud ning olemasoleva koostöö tugevdamine.

Meetmete eesmärk on siseriiklikke õigusakte arvesse võttes täiendada olemasolevaid meetmeid, tõhustades liikmesriikides koostööd domeeninimeregistritega ning ergutades positiivsete suhete arendamist väljaspool ELi asuvate registritega, et võimaldada ebaseadusliku sisuga materjalide varasemat avastamist ning minimeerida laste seksuaalset väärkohtlemist kujutavate materjalide poolest tuntud veebisaitide ülevaleoleku aega.

3) *Turvalisema võrgukeskkonna edendamine*

Meetmed viivad kokku sidusrühmad eesmärgiga leida võimalusi võrgukeskkonna turvalisemaks muutmiseks ja laste kaitsmiseks kahjulike materjalide eest. Peamised kavandatavad meetmed on järgmised:

1. Sidusrühmade koostöö ning teabe, kogemuste ja parimate tavade vahetamise edendamine.

Meetmete eesmärk on parandada koostööd, ühtlustada lähenemisviise laste jaoks turvalisema võrgukeskkonna loomisele ning võimaldada parimate tavade ja töömeetodite vahetamist. Meetmete eesmärk on pakkuda sidusrühmadele avatud keskkonda, kus nad saavad arutada küsimusi, mis on seotud võrgukeskkonna turvalisemaks muutmise ja laste kaitsmisega eri keskkondades levivate materjalide eest, mis võivad neid kahjustada.

2. Sidusrühmade ergutamine, et nad töötaksid välja piisavad enese- ja kaasregulatsiooni süsteemid ja neid rakendaksid. Meetmete eesmärk on soodustada ise- ja kaasregulatsiooni algatuste loomist ja rakendamist ning julgustada sidusrühmi võtma kõikide uute tehnoloogiate ja teenuste väljatöötamisel arvesse laste turvalisust.

3. Teenuseosutajate julgustamine ja abistamine märgistuse väljatöötamisel.

Meetmete eesmärk on julgustada ja abistada internetiteenuste osutajaid iseregulatsiooni vahendina märgise „lastele turvaline“ väljatöötamist veebisaitidele. Need meetmed võivad muu hulgas hõlmata võimaluse uurimist luua ühiste kirjeldavate sümbolite süsteem või hoiatava sisuga sõnumid, mis viitavad eagrupid ja/või nendele sisuaspektidele, mis on põhjustanud teatud vanusepiirangu seadmise, ning mis aitaksid suurendada kasutajate teadlikkust võrgus levivatest potentsiaalselt ohtlikest materjalidest.

4. Laste turvalisema võrgukeskkonna loomisse kaasamise innustamine.

Meetmete eesmärk on poiste ja tüdrukute võrdset osalust tagades kaasata lapsed, et paremini mõista nende seisukohti ja kogemusi sidustehnoloogiate kasutamisel ning arvamusi selle kohta, kuidas spetsialistide abiga luua laste jaoks turvalisemat võrgukeskkonda. Selline kaasamine toimub regulaarselt niisuguste tegevuste raames nagu lapse õiguste Euroopa foorum, turvalisema Interneti foorum jt.

5. Võrgus leviva kahjuliku tegevusega võitlemise vahendite kohta piisava teabe andmine.

Meetmete eesmärk on anda eelkõige vanematele, hooldajatele, õpetajatele ja haridustöötajatele rohkem teavet selle kohta, kuidas toimivad ja kui tõhusad on võrgus leviva kahjuliku tegevusega võitlemise vahendid, nt filtreerimis-süsteemid, ning varustada kõik kasutajad korrapäraselt lihtsa õpetliku teabe, vahendite ja rakendustega, mis toetavad neid piisavalt eri keskkondades leviva kahjuliku tegevusega võitlemisel.

6. Euroopa Liidu ja rahvusvahelisel tasandil kasutatavate lähenemisviiside kokkusobivuse tagamine.

Meetmete eesmärk on soodustada sidusrühmade vahelist koostööd ning teabe, kogemuste ja parimate tavade vahetamist ELi ja rahvusvahelisel tasandil.

4) Teadmistebaasi loomine

Meetmete eesmärk on teadmistebaasi loomine, et piisaval määral tegeleda nii olemasolevate kui ka uute võrgukeskkonna kasutusviisidega ning nendega seotud ohtude ja tagajärgedega, selleks et töötada välja piisavad meetmed, mis tagavad turvalise võrgu kõikidele kasutajatele. Kõnesoleva teadmistebaasi sisu jagatakse sidusrühmadega ja seda levitatakse liikmesriikides. Peamised kavandatavad meetmed on järgmised:

1. Asjassepuutuvates valdkondades läbiviidavaid uuringuid hõlmava lähenemisviisi koostamine.

Meetmete eesmärk on viia ühise jõupingutuse tulemusel kokku teadlased ja eksperdid, kes tegelevad ELis laste turvalisuse tagamisega võrgus, soodustada rahvusvahelist koostööd ja koostööd ning luua ajakohastatud ülevaated olemasolevatest ja uutest uuringutest.

2. Ajakohastatud teabe pakkumine selle kohta, kuidas lapsed sidustehnoloogiaid kasutavad.

Võetakse meetmeid ajakohastatud teabe kogumiseks selle kohta, kuidas lapsed sidustehnoloogiaid kasutavad ning kuidas lapsed, vanemad, hooldajad, õpetajad ja haridustöötajad kasutavad võimalusi ja väldivad ohte. Meetmed hõlmavad nii kvantitatiivseid kui ka kvalitatiivseid aspekte. Meetmete eesmärk on suurendada teadmisi strateegiatest, mida lapsed ise kasutavad võrgukeskkonnas varitsevate ohtudega toimetulemiseks, ning hinnata kõnealuste strateegiate tõhusust.

3. Eri liikmesriikide statistika ning suundumuste analüüs.

Võetakse meetmeid, et analüüsida eri liikmesriikide statistikat ja suundumusi eesmärgiga võimaldada õiguskaitseorganitel ja liikmesriikide asjakohastel ametiasutustel vähendada tehtavate pingutuste dubleerimist ja tõhustada olemasolevate ja ettenähtud ressursside kasutamist.

4. Laste ohvristamist võrgus käsitleva uurimistöö toetamine.

Sootundlikku lähenemisviisi järgivate meetmete eesmärk on uurida tehnilisi, psühholoogilisi ja sotsioloogilisi küsimusi, mis on seotud laste ohvristamisega võrgus, sh küberkiusamise, seksuaalse väärkohtlemise eesmärgil kontakti otsimise ja võrgus levivate, laste seksuaalset väärkohtlemist kujutavate materjalidega ning uute tegevustega, mis lapsi ohustavad.

5. Sidustehnoloogiade turvaliste kasutusviiside uurimise edendamine.

Meetmed võivad hõlmata teadlikkuse suurendamise meetodite ja vahendite, tõhusate kaas- ja eneseregulatsiooni kavade, eri tehniliste ja muude lahenduste tõhususe ning muude asjakohaste küsimuste uurimist ja katsetamist.

6. Teadmiste suurendamine valdkonnas, mis hõlmab praeguste ja uute tehnoloogiade kasutamise mõju lastele.

Sootundlikku lähenemisviisi järgivate meetmete eesmärk on paremini mõista, millist psühholoogilist, käitumuslikku ja sotsioloogilist mõju avaldab lastele sidustehnoloogiade kasutamine – alates kahjuliku sisuga materjalidega kokkupuutumise ja kahjuliku tegevuse ohvriks langemise mõjust kuni seksuaalse väärkohtlemise eesmärgil kontakti otsimise ja küberkiusamise mõjuni – eri keskkondades alates arvutitest ja mobiiltelefonidest kuni videomängude ja teiste uute tehnoloogiateni.

*II LISA***KULUDE SUUNAV JAOTUS**

1) Üldsuse teadlikkuse tagamine	48 %
2) Võitlus ebaseadusliku sisuga materjalide ja Internetis leviva kahjuliku tegevusega	34 %
3) Turvalisema võrgukeskkonna edendamine	10 %
4) Teadmistebaasi loomine	8 %

III LISA

PROGRAMMI RAKENDAMISE MEETODID

- 1) Komisjon rakendab programmi I lisas sätestatud tehniliste eeskirjade kohaselt.
- 2) Programmi rakendatakse järgmiste meetmete kaudu:
 - A. Kaasrahastatavad meetmed
 1. Katseprojektid ja parimaid tavasid käsitlevad meetmed; sihtotstarbelised projektid programmiga seotud valdkondades, sealhulgas projektid, mis näitavad parimaid tavasid või hõlmavad olemasoleva tehnoloogia uuenduslikke kasutusi.
 2. Võrgustikud ja siseriiklikud meetmed, mis toovad kokku mitmeid sidusrühmi, et tagada tegevus kogu Euroopas ning hõlbustada kooskõlastamist ja teadmiste edastamist.
 3. Üleeuroopaline võrdlev uuring sidustehnoloogiate kasutamise kohta, millised on sellest tulenevad ohud ja kahjuliku tegevuse mõjud lastele ning selle käitumuslikud ja psühholoogilised aspektid; keskendutakse laste seksuaalsele väärkohtlemisele seoses sidustehnoloogiate kasutamisega, käitumise muutumisest või tehnoloogia arengust tulenevate uute ohtlike olukordade uurimisele jne.
 4. Tehnoloogia kasutamise projektid.
 - B. Lisameetmed

Lisameetmetega toetatakse programmi rakendamist või tulevaste meetmete ettevalmistamist.

 1. Võrdlus- ja arvamisuuringud sidustehnoloogiate turvalisema kasutamise andmete saamiseks kõikide liikmesriikide kohta usaldusväärsete ja võrreldavate meetodite abil.
 2. Selliste tehnoloogiate tehniline hindamine, mis on välja töötatud Interneti ja uute sidustehnoloogiate turvalisema kasutamise edendamiseks (nt filtreerimine).
 3. Uuringud programmi ja selle meetmete toetuseks.
 4. Teabevahetus konverentside, seminaride, töörühmade või muude kohtumiste kaudu ja rühmades toimuva tegevuse juhtimine.
 5. Teabe levitamise, teavitamise ja kommunikatsiooniga seotud meetmed.
- 3) Kooskõlas artikli 2 lõikega 2 võivad rahvusvahelised organisatsioonid ja kolmandates riikides asutatud juriidilised isikud osaleda kaasrahastatavates meetmetes, mida rahastab või ei rahasta ühendus, järgmistel tingimustel:
 - a) meede peab kuuluma iga-aastastes tööprogrammides kindlaksmääratud rahvusvahelise koostöö prioriteetide hulka. Kõnealused prioriteedid võib määratleda teemavaldkonna või geograafilise kriteeriumi või mõlema alusel;
 - b) iga-aastastes tööprogrammides võib kindlaks määrata lisakriteeriumid ja -tingimused, mida rahvusvahelised organisatsioonid ja kolmandates riikides asutatud juriidilised isikud peavad täitma ühenduse toetuse saamiseks.